

THƯ VIỆN
TỈNH SƠN LA

ĐC.02(91)
NH556NG

DC5103

NHỮNG NGƯỜI CỘNG SẢN

THANH NIÊN

... Đảng ta vĩ đại thật. Từ ngày bị đế quốc Pháp xâm chiếm, nước ta là một xứ thuộc địa, dân ta là vong quốc nô. Tổ quốc ta bị giày xéo dưới gót sắt của kẻ thù hung ác. Trong mấy mươi năm khi chưa có Đảng, tình hình đen tối như không có đường ra.

Từ ngày mới ra đời, Đảng ta liền giương cao ngọn cờ cách mạng, đoàn kết và lãnh đạo toàn dân ta tiến lên đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp. Màu cờ đỏ của Đảng chói lọi như mặt trời mới mọc, xé tan cái màu đen tối, soi đường dẫn lối cho nhân dân ta vững bước tiến lên con đường thắng lợi trong cuộc cách mạng phản đế phản phong.

— Ăn quả phải nhớ người trồng cây. Trong cuộc tung bừng vui vẻ hôm nay, chúng ta phải nhớ đến những anh hùng liệt sĩ của Đảng ta, của dân ta.

Trong 15 năm đấu tranh trước Cách mạng tháng Tám và trong 8, 9 năm kháng chiến, biết bao đảng viên ưu tú và quần chúng cách mạng đã vì dân vì Đảng mà hy sinh một cách cực kỳ oanh liệt. Chỉ riêng

trong cấp Trung ương của Đảng đã có 14 đồng chí bị đế quốc Pháp bắn, chém, hoặc đập chết trong nhà tù. Máu đào của các liệt sĩ ấy đã làm cho lá cờ Cách mạng thêm đỏ chói. Sự hy sinh anh dũng của các liệt sĩ đã chuẩn bị cho đất nước ta nở hoa độc lập, kết quả tự do. Nhân dân ta đời đời ghi nhớ công ơn các liệt sĩ, và chúng ta phải luôn luôn học tập tinh thần dũng cảm của các liệt sĩ để vượt tất cả mọi khó khăn gian khổ, hoàn thành sự nghiệp cách mạng mà các liệt sĩ đã chuyển lại cho chúng ta.

— Nhân đây, tôi muốn nhắc lại rằng : Trong 31 đồng chí hiện nay là Ủy viên Trung ương ta, trước ngày khởi nghĩa đã được đế quốc Pháp tặng cho 222 năm tù đầy. Đó là không kể những án tử hình vắng mặt và những cuộc vượt ngục trước khi hết hạn ở tù. Biến cái rủi thành cái may, các đồng chí ta đã lợi dụng những ngày tháng ở tù để hội họp và học tập lý luận. Một lần nữa, việc đó lại chứng tỏ rằng chính sách khủng bố cực kỳ dã man của kẻ thù chẳng những không ngăn trở được bước tiến của cách mạng, mà trái lại nó đã trở nên một thứ lửa thử vàng, nó rèn luyện cho người cách mạng càng thêm cứng rắn. Mà kết quả là cách mạng đã thắng, đế quốc đã thua. . .

« Trích lời Hồ Chủ tịch khai mạc lễ kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng ».

Đồng chí
TRẦN PHÚ

ĐỒNG CHÍ TRẦN PHÚ

Đồng chí Trần Phú sinh ngày 1 - 5 - 1904 tại huyện lỵ Đức Phổ (Quảng Ngãi), nguyên quán là thôn Tùng Ảnh, xã Việt Yên Hạ (nay là xã Đức Sơn), huyện Đức Thọ, tỉnh Hà Tĩnh (nay thuộc Nghệ Tĩnh). Cụ thân sinh ra đồng chí là Trần Văn Phò, một nhà nho, thi hương đỗ giải nguyên được bổ làm tri huyện Đức Phổ (Quảng Ngãi). Tuy làm quan nhưng ông vẫn giữ được đức tính khảng khái, thanh liêm của những nhà nho yêu nước. Ông căm ghét bọn thực dân Pháp, bọn quan lại tham nhũng và hưởng gia đình mình sống một cuộc sống bình dị như những gia đình thường dân khác. Nhưng cuộc đời của ông không có lối thoát, ông chỉ có thể giải bày nỗi niềm tâm sự đó trong những câu thơ đầy uất ức của mình.

Vì không chịu hợp tác với giặc, thà chịu đau khổ còn hơn để nhân dân đau khổ, đầu tháng 3 năm 1908,

ông tự tử để chống lại lệnh tàn bạo của tên công sứ Pháp bắt ông tập trung nhân dân để phục dịch cho một cuộc hành quân của chúng. Cái chết đầy dũng khí của một nhà nho ấy kết thúc một cuộc đời bế tắc, nhưng hé mở cho con cái và những người chung quanh một suy nghĩ mới: phải tìm một hướng đi đúng đắn để tránh tình trạng phải chết uất ức như ông.

Từ đó, gia đình Trần Phú phải lưu lạc về thị xã Quảng Ngãi. Ở đây cả gia đình anh sống trong một túp lều ở cửa Tây, và mở cửa hàng nước để sinh sống. Trần Phú và anh chị em trong nhà đều phải làm việc giúp mẹ, nuôi sống gia đình. Trần Phú phải đi quét lá đa để nấu nước.

Mẹ anh vì quá khổ cực, buồn tủi nên ít lâu sau mắc bệnh rồi mất. Từ đó, anh em Trần Phú sống cảnh cô cút. Đến bước đường cùng, anh em phải lần mò về Quảng Trị, Thừa Thiên để gặp họ hàng, tìm nơi nương tựa. Những ngày sống bơ vơ đó đã giúp Trần Phú sau này tiếp thu nhanh chóng những tư tưởng mới của cách mạng; mặt khác còn rèn luyện cho anh có những đức tính tốt. Đó là tính siêng năng, cần mẫn, chịu đựng gian khổ. Những đức tính đó sau này đã giúp ích cho Trần Phú trong học tập và công tác cách mạng.

Nhờ có bà con họ hàng giúp đỡ, Trần Phú được vào học trường Quốc học Huế. Anh học rất giỏi và có phương pháp học tập tốt. Không như một số học sinh lúc bấy giờ chỉ học « gạo », anh học có nghiên cứu, có suy nghĩ. Là một học sinh bình thường, một thanh niên bình thường, ai cũng có thể làm được như anh. Nhưng ở đây, sự khác nhau ấy biểu hiện những nhân sinh quan khác nhau. Trần

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Trích Lời Hồ Chủ tịch</i>	5
Đồng chí Trần Phú	9
Đồng chí Ngô Gia Tự	25
Đồng chí Lê Hồng Phong	37
Đồng chí Nguyễn Văn Cừ	53
Đồng chí Lê Hồng Sơn	71
Đồng chí Hồ Tùng Mậu	81
Đồng chí Nguyễn Đức Cảnh	91
Đồng chí Nguyễn Phong Sắc	103
Đồng chí Nguyễn Hới	115
Đồng chí Hoàng Văn Thụ	125
Đồng chí Võ Văn Tần	143
Đồng chí Phan Đăng Lưu	153
Đồng chí Đỗ Ngọc Du	167
Đồng chí Lương Khánh Thiện	181
Đồng chí Tô Hiệu	191
Đồng chí Nguyễn Nghiêm	205
Đồng chí Nguyễn Thị Minh Khai	217
Đồng chí Phạm Quang Lịch	231
Đồng chí Nguyễn Thị Nghĩa	239
Đồng chí Cả Khương tức Nguyễn Thị Lưu	249
Đồng chí Nguyễn Hữu Tiến	259
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	271